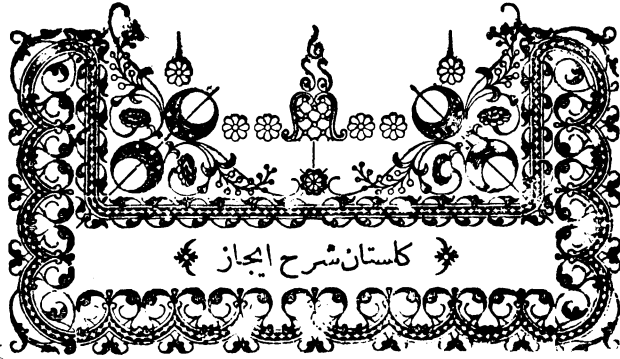

تلخیص کتاب سودی
شرح کلستان سعدی
علیہا رجة الہادی

﴿ بسم الله الرحمن الرحيم ﴾

حضرت شیخ سعدی رحمه الله بسمله شریفی ذکر دنصکره حدیث شریفه
 اقتدا ایدوب جد خدایی (معنی ذکر ایلدی و بیوردی * منت خدایرا *
 عوضسنز نعمت و یرمک (وتعداد نعمت ایتک (اللهه مخصوصدز (اویله
 الله که * عزوجل که * عزت و جلالتی بی مثل و بی نظیرا وادی * طاعتش *
 آنجلین خدا که (اکا طاعت و انقیاد ایتک * موجب قربتست * یقینلکه
 سبدر (زیرا قرآنده (واسجد واقتریب) بیور مشسدر * وبشکر اندرش
 مزید نعمت * اللهک شکرنده اولق نعمتک زیاده لکینه سبدر (زیرا قرآنده
 (لئن شکرتم لازیدنکم) بیورر * هر نفسی که فرو میرود * هر بر نفس که
 اشاغی کیدر * مد حیاتست * حیانه عون و قوت و ریحیدر * و چون برمی آید
 مفرح ذات * چون که مذکور نفس بوقاری چیقار (ذاته فرح و سرور
 و یرر * پس در هر نفسی دو نعمت موجودست * هر بر نفسده ایکی نعمت
 موجود بولندی * و بر هر نعمتی شکری واجب * هر بر نعمته شکر واجب اولدی
 * بیت * از دست و زبان که برآید * کز عهده شکرش بدر آید * کیمک التدن
 و دندن کلور که خدا آنک شکری حتمندن و عهده سندن کله زیر قرآن کریمنده
 بیورر * اعملوا ال داود شکرا و قلیل من عبادی الشکور (یعنی بز ال داوده
 امر ایلدک و دیدک ای ال داود خدایه عمل و طاعت ایتک شاکر اولدیغکز
 حالده (حال بو که بنم مبالغه ایله شکر ایدر قولرم ازدر زیرا حقیقت شکر
 هر عضوئی ما خلق لهمنه صرف ایتکدر (حضرت شیخ بیت سابقک مضمونی

زیرا حقیقت خد
 ذات بارینک صفات
 کالیه سنی مشتمل کلام
 ذکر ایلکدر

مؤکد برقطعه ایراد ایدر * قطعه * بنده همان به که زتقصیر خویش *
 عذر بدرگاه خدای آورد * قوله هم اول یکدر که کندینک عمل و شکر
 اسکلاکنیدن اللهک درگاهنه عذر کتوره * ورنه سزاوار خداوندیش
 * کس نتواند که بجای آورد * قوله اول یکدر که خدایه عجز و تقصیر
 خدمت اظهار ایلیه (یو خسه خدائک صاحبیت و مالکیتنه لایق عمل
 و طاعتی) یعنی اکا لایق و شایسته عملی ادایه کیمسه قادر دکلدر که برینه کتوره
 * باران رحمت بی حسابش همه را رسیده * خدائک حسابسز و نهایتسز
 رحمتی یغموری جمیع کاشناه ایرشمش * وخوان نعمت بی دریغش همه جا
 کشیده * دخی خدائک دریغسز نعمتی سفره سی جمیع یره چکلمشدر
 * پرده ناموسی پسندکان بکناه فاحش نئزد * خدا قوللرینک عرض
 و ناموسی پرده سنی برامز نگاه سببیله یرتمز * ووظیفه روزی بمخطلی منکر
 نبرد * دخی خدا قوللرینک برامز و چرکن خطاسی سببیله رزقلری
 ووظیفه سنی (یعنی وظیفه بومیه سنی قطع ایلز * قطعه * ای کریمی که
 ازخزانه غیب * کبروترسا ووظیفه خورداری * دوستانرا بجاکنی محروم *
 تو که بادشمنان نظر داری * ای کریم خدا (دوستلریکی باران رحمتکن
 وخوان نعمتکن قنده محروم ایدرسن) یعنی ایلزسن (سن که کبر
 و ترساکبی مشرکله نظر طوتارسن * فراش باد صبارا گفته تافرش
 زمر دین بکسترد * فراش باد صبايه خدا قدرتيله سو یلش (تازمرد
 منسوب فرشی دوشبه) یعنی بر یوزینی یشل نباتات ایله سسترایده * ودابه
 ابر بهار برا فرموده نباتات نباتات را در مهد زمین پرورد * دخی خدای تعالی
 بهار بولودی دابه سته بیورمش (نباتات اطفالنی بر بشکنده بسلیوب
 تربیه ایلیه) یعنی باران یاغدیروب قیش شدنندن مرده نباتی احیا ایلیه
 * ودرختانرا بخلعت نوروزی قبای سبز ورق در بر کرده * دخی درختلرک
 اوزریند نوروزه منسوب خلعت دیو یشل یراق قفتانی ایش * واطفال شاخ
 بقدوم موسم ربیع کلاه شکوفه بر سر نهاده * دخی خدای تعالی شاخ
 طفللرینک ایلک یاز کلک سببیله شکوفه کلاهنی باشی اوزره قومش (یعنی
 فصل بهار کلک سببیله عالم بکل وکلستان اویش خدائک قدرتيله (بودرت
 فقره بو کتابک براعت و استهلالاتنی متضمندر) یعنی فصل بهارده تصنیف
 اولدیغنه اشاید * وعصاره نابی بقدرتش شهد فائق شده * نابه منسوب
 صقندی و یاردلی نایک صقندوسی خدائک قدرتيله شهد فائق اولمش

• و تخم حرما بتریتش نخل باسق کشته * دخی خدانک تربیه سبیله خرما
 چکر دمی اوزون خرما آنجی اولاش * قطعه * ابرو بادومه و خورشید
 و فلک در کارند * تاتونانی بکف آری و بغفلت نخوری * ابرو بادومه
 و خورشید و فلک ایشده درلر (هر بری بر خدمته تعیین و لمشدر) تا کم سن
 براتنک اله کتوره سین (و اول اتمکی غفلتله بیمه سین * همه از بهر توسر
 کشته و فرمان بردار * شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری * بیت اولده
 مذکور اولان اشیانک جعی سنگچون سرکشته و دابر فرمان پذیردر
 و خدمتکده بی قرار و بی ثباتدر (یعنی خدا بونلری سکا خدمتکار ایلمشدر که
) سن آنک خدمتکده ثابت و قائم اولاسین (پس شرط انصاف دکلدر که
 سن بویرق طو تمیوب فرمان پذیر اولیاسین) وقتا که حضرت شیخ ذکر
 تحمیده و بحر یض عبادت و ترغیب شکر و تنبیه عجز و قصور و اعلام تقدیر
 ارزاق و بیان طریق توکل و تبیین عجایب قدره اللهدن فارغ اولدیسه
 (الطافی حقیق ذکر یی باندنه تصلیه به شروع ایدوب پیورر که * از سرور
 کائنات و مفخر موجودات و رحمت عالمیان و صفوت آدمیان و تتمه دور
 زمان محمد مصطفی علیه الصلوٰة والسلام * حدیثه وارد و ثابت اولمشدر
 کائناتک اولوسندن و موجوداتک مفخرندن و اهل عالمک رحمتندن و آدم
 اوغلارینک صافی و خالص و کزیده سندن و دور زمانک تتمه سندن که
 بومذکور القابله ملقب محمد مصطفادر (علیه الصلاٰة والسلام * بیت *
 شفیع مطاع نبی کریم * قسیم جسم بسیم و سیم * معلوم اوله که بوالفضاظ
 تکرر خبر قبیلندندر (یعنی هوشفیج مطاع نبی کریم آه حاصلی محمد مصطفی
 صلی الله علیه وسلم بواوصافله موصوف و بوالقابله ملقبدر * بیت * چه غم
 دیوارامت را که باشد چون تو پشیمان * چه باله از موج بحر انرا که باشد
 نوح کشتیمان * نه غم امت دیوارینه که یعنی امته استفهام انکاریدر یعنی
 امتکه غم بوق ز براسنک کبی سند و ظهیری واردر (دکرز موجندنه نه باله
 اول کیمسیه که) حضرت نوح کبی کیمجسی اوله * نظم * بلغ العلی بکماله
 * کشف الدجی بجماله * حضرت محمد علیه الصلاٰة والسلام کماله
 درجات و مراتب علایه ایرشدی (یعنی سرخلقه انبیا اولمق مراتبنه
 واصل اولدی) کفر طلباتی ده جمال ایمان و اسلامه کشف ایلدی دیمکدر
 * حسنت جبع خصاله * صلوا علیه واله * حضرت محمدک صلی الله علیه

وسلم جميع اخلاق واطواری کوزلدر زیرا حضرت قرآنده (انك لعلى خلق عظیم) بیورمشدر (پس بویله اولنجه اكا صلوات كتورك) آنه واصحابنه دخی زیرا بیورمشدر (اذا صلیتونی فعمموا * هر که که یکی از بندگان کنهکار پریشان روزگار دست انابت بامید اجابت بدرگاه حق جل و علا بردارد * هرگاه که حوالی پریشان کنهکار قولرندن بریسی توبه واستغفارالبینی (یعنی توبه واستغفار ایچون قبول اولوق امیدبیله خدا درگاهنه البینی قالدیره * ایزد تعالی دروی نظر نکند * حضرت شارح سودی رجه اته بیوررکی تحصیل علوم ومعارف ایچون سیاحتیم زماننده کلسناک بومقامنی استشکال ایدوب اکابر علماء اعجام ومشیخ کبارلرینه عرض ایلوب دیزدم بوکلام شریف اتی کوستررکه معصیت ایلین قوللرک اولکی وایکنجی توبه واستغفاری خداقنده مقبول اولیه (پس حضرت آدم وحووا وحضرت داود و بعض انبیا واولیا بو حکمک تحتنده مندرچی دکلی (اگر درسنگه مندرچدر اندارجی نندن معلوم بیوررردی که (بویکی فعل (یعنی نظر نکند (واعراض کند (معنای شرطینی منضمندر (یعنی اگر نظر نکند (واکر اعراض کند (وتوبه اوچه دک اولدیغک سری بودرکه اولکی وایکنجی توبه قبول اولمازسه اوچنجی توبه البته مقبول اولور دیوجواب و بررردی (پس بویله اولنجه اشکال قالماز ومعنی مستقیم اولور قنامل * بازش بخواند * یعنی طلب مغفرت وغفران ایلیه * باز اعراض کند * اعراض ایدرسد * بازش بتضرع وزاری بخواند * یعنی ینه عبد مذنب (تضرع وزاریلکله دعوت عفو ومغفرت ایلیه * حق سبحانه وتعالی کوید * یعنی خدای تعالی دییه (یعنی تضرعله دعوت توبه ایدنجه خدادیه * یاملا نکتی قداسمحیت من عبدی ولیس له رب غیری * خدای تعالی دیه (ای بنم فرشته لرم (تحقیق قولدن اوتاندم (حال بوکه آنک بندن غیری افندیسی بوق * فقد غفرت له * تحقیق بن اتی بارلغادم دیمکدر (معلوم اوله که حیا (عیب و ذم قورقوسندن انسانه عارض اولان تغیر وانکساردر (پس خدا حقه حیا (عبدی نا امید ایلکی ترک ایلکدن مجازدر (یعنی قولنی نو مید ایلز (حاصلی عقوبته مستحق اواش ایکن (ترک عقوبت ایلدم دیمکدر * دعوتش را اجابت کردم و حاجتش را بر آوردم * که از بسیاری دعا و زاری بنده شرم همی دارم * دعوتنی قبول ایلدم (و حاجتنی

حاصل ایلمد زیرا قولك چوقلق دعا و زار یلغندن اوتازم * بیت * کرم بین
 و لطف خداوند کار * کته بنده کردست و او شرمسار * خداک کرم و لطفی
 کور که قول کناه ایلمدر حال بو که اول شرمساردر * ما کفان کعبه جلالش
 بتقصیر عبادت معترفند که ما عبدناک حق عبادناک * خداک عظمتی کعبه
 سته ملازم و ناظر اولئر عبادت لری اکسکلکنه مقر و معترفدر که یارب بزسکا
 کر چک عبادتله عبادت ایده مدک دیو * و واصفان خلیه جالش بخیر
 منسوب که ما عرفناک حق معرفتک * دخی خداک کوز للیکی بزکنی یعنی
 کوز للیکنی وصف ایدی بیلر حیرته منسوبلردر (یعنی متحیر اولوب سویلیخیلردر
 که بزنی سکا لایق و سزاوار بلکی ایله بله مدک (حاصلی سنی سکا لایق
 بیلکبله بیان ینه سن سین (بشرده بوقدرت، بوقدر * قطعده * کر کسی
 وصف اوزمن پرسد * بی دل از بی نشان چه کوید باز * اگر بر کیمسه خداک
 وصفی بدن صور رسه (یعنی بکا حقیقتله خدایی وصف ایله دیرسه عاشق
 واله و حیران جانان بی نشانده خبر سویلیه ونه نشان ویره (یعنی کما ینبغی
 ذات شریفی وصف ایده مز * عاشقان کشتکان معشوقند * بر نیاید
 ز کشتکان اواز * (معنا جهتندن بیت اولک مضمونی تا کید ایلوب بیورر
 عاشقلمر معشوقک مقتوللریدر (پس مقتوللردن اواز چقه ساز که انی
 وصف ایده لر * یکی از صاحب دلان ۷ سر بچیب مر اقبه فرو برده بودودر
 بحر مکاشفه مستغرق شده * صاحب دل مشایخدن بریسی باشی مر اقبه
 یقاسنه ایلمش ایدی عادت لری اوز ره دخی مکاشفه در یاسنه مستغرق
 اولمش ایدی (یعنی عالم کشف در یاسنه طالمش ایدی * آن گاه که از آن حالت
 باز آمدیکی از اصحاب بطریق انبساط کفت از بوستان که تو بودی مارا چه
 تحفه کرامت آوردی * اول وقت که اول صاحب دل عالم مکاشفه دن
 واستغراقدن عالم صحوه کلدی مر یلردن بریسی کستاخانه سویلیدی
 اول بوستاندن که سن انده ایدک زنه تحفه ارمغان کتوردک (یعنی کرامات
 و عطایان زنه کرامت کتوردک * کفت صاحب دل دیدی * بخاطر داشتم که
 چون بدرخت کل برسم دامنی پرکنم هدیه اصحاب را * صاحب دل مرید
 کستاخه دیدی که خاطر مده و نیمده طوتم ایدی که چون درخت کله واصل
 اولام یعنی عالم مکاشفه ده اسرار الهیه یه واصل اولم اول کلدن براتیکی پر
 ایلم اصحاب و احبابه ارمغان ایچون یعنی اول عالمده بکا کشف و فتح اولان

۷ صاحب دل اهل قلب
 دیکدر و اولیا الله دن
 عبارتدر و دیدیلر که
 صاحب دلدن مراد
 حضرت شیخ سعیدی
 کندیلریدر

معانی و اسرار الهیه دن بو عالمده اصحاب و احبابه کشف و بیان ایلمی جائز
اولانی شرح و ابضاح ایلم یعنی قصدم بو ایدیکه بکا کشف اولان اسرارک
کشف و بیانی ممکن اولانی یارانندن دریغ ایلمیوب سویلم * چون برسیدم
بوی کلم چنان مست کرد که دامنم از دست برفت * چونکه درخت کله
واصل اولدم بوی کل بنی شویله مست و مدهوش و واله و حیران ایلمدی که
دامن المدن کندی * قطعه * ای مرغ سحر عشق ز پروانه بیاموز *
کان سوخته راجان شد و او از نیامد * ای بلبل نالان عشق جانانی پروانه دن
او کرن و اندن تحصیل ایله زیرا اول پروانه سوخته نک آتش عشق جانانله جانی
کندی و اندن آواز و فریاد و فغان کندی * این مدعیان در طلبش بی خبر
آند * کان را که خبر شد خبری باز نیامد * بو مدعیسلر و کذابلر طلب
و تحصیل عشق حقیقه بی خبرونی دانشدرلر زیرا اصل اولوب خبردار
اولاندن بردخی خبر کندی قطعه دیگر * ای برتر از خیال و قیاس و کبان و وهم *
وز هر چه گفته اند شنیدیم و خوانده ایم * ای بو مذکورلر ذن و جمیع سنک شانکده
اولان گفت و کودن اعلی و منزه اولان الله بزبونلری ایستمشز و اوقشز
پس ایستند یکمزدن و اوقد و غمزدن منزه سین * مجاس تمام کشت
و باخر رسید عمر * ماهمچنان در اول وصف تو مانده ایم * یارب سنک ذات
وصفا تکده اولان بحث و گفت و کو و قیل و قال مجلسی تمام اولدی و بو
بحث و قیل و قالده عمر آخره و یایانه ایرشدی و بزهنوز ابتداء مجلسده کبی
سنک و صفک ابتدا سنده قالمشز * محامد پادشاه اسلام خلد ملکه * ذکر
جیل سعدی که در افواه عوام افتاده است و ضمیمت مختص که در بسط
زمین رفته * سعدینک کوز للکله مذکور اولماسی (یعنی آکله سی که عالم
خلقتک اغزلرینه دوشمشدر دخی انک نثر و نظمینک صیت و صیحه سی
و آوازی که تمام دنیا به منتشر اولش) خصوصاً کتاب کاستان * و قصب
الحبیب حدیثش که همچو شکر میخورند (دخی سعدینک قصب الحیب
کبی مقبول و مرغوب کلاسی یعنی نظم و نثر سوزلری که حسن قبولله
قبول ایدوب انکله منتفع و متلذذ اولورلر * ورقه منشآتش که چون کاغذ
زرمی برند * دخی سعدینک نظم و نثر یازدیخی کاغذ پارملری که انی اقیچه
تحصیلی ایچون خط همایون و امر شریف کبی معزز و مکرم طوتوپ
هر جایه و هر مملکنه ایلدرلر * بر کمال فضل و بلاغت او حمل نتوان کرد *

شیخ سعدینک مذکور احوال و اوصافی کنندینک کمال و فضل و بلاغت و فضل
 الملك اولما زبلكه خداوند جهان و قطب دائرة زمان قائم مقام سلیمان ناصر
 اهل ایمان شاهنشاه معظم اتابک اعظم مظفرالدین ابوبکر بن سعد بن زینکی
 ظل الله فی ارضه رب ارضه عنه و ارض بعین عنایت نظر کرده است
 و تحسین بلیغ فرموده و ارادت صادق نموده لاجرم کافه انام از خواص
 و عوام بحبت او گراییده اند که الناس علی دین ملوک کهم * بلکه
 جهان پادشاهی دخی دائرة زمانک قطبی قائم مقام حضرت سلیمان
 نبی اهل ایمان و اسلامک ناصر اعظم اتابک معظم پادشاهلر پادشاهی
 (یعنی دنیا پادشاهلرینک اولوسی مظفرالدین ابوبکر بن سعد بن زینکی
 بر یوزنده اللهک کولکه سی یارب سن اندن راضی اول وانی ده راضی ایله
 سعیدیه عین عنایتله نظر ایلمشدر و مبالغه ایله افرین و تحسین بیورمشدر
 و حسن اعتقاد و صدق و ارادت کوسترمشدر پس شک یوق که خواص
 و عوامدن جمیع انام سعدینک محبتنه میل ایلمشدر (زیرا ناس پادشاهلرینک
 توره سی و عادتق اوزره در * رباعی * دزت مصراعدن مر کب نظمه دیرلر که
 مطلعی اوله * زانکه که ترا بر من مسکین نظرست * آثارم از آفتاب
 مشهور ترست * اول وقتدن بری که سنک بن مسکینه نظر و التفاتک واقعدر
 نظم و نثرم آفتابدن مشهور رقدر * کر خود همه عیبها بدین بنده درست
 * هر عیب که سلطان بیسند د هنرست * اگر چه جمیع عیوب یو بنده ده
 حاصل و موجود در بن که پادشاهک مقبولی و مرغوبی اولام هر عیبم
 کوزینه هنر کورینور * قطعه * کلی خوشبوی در جام روزی * رسید
 از دست محبوبی بدستم * بر کون بر جامده بر کوزل قوقولی بر پاره کل بر محبوبک
 اندن ایجه ابر شدی * بدو کقم که مشککی یا عبیری * که از بوی دلاویز تو مستم *
 اول کل خوشبویه بن دیدم سن مسکسن یا عبیرسن زیر اسنک کولکی کنندینه
 متعلق و مقنون ایلیجی بو یکندن مست اولدم * بگفتامن کلی ناچیز بودم *
 ولیکن مدتی باکل نشستم * کل خوشبوی جواب و بر دیکه بن هیچ مرتبه سنده
 بالحق ایدم لکن بر مدت کله مقارن اولوب آنکله همنشین اولدم * کمال
 همنشین در من اثر کرد * و کر نه من همان خاکم که هستم * سرشت اولان
 همنشین کلک کالیدر بکا تأثیر ابدوب بولطیف بویی ورن همنشیندن
 مکتسب کالدر بنده یوخسه بن بو عارضی بویدن اول نیجه که خالکی مقدار

و تراب بی اعتبار ایدم ینہ شمدی اندن قطع نظر خاک ذلیل و تراب حقیرم
 (حاصلی پادشاهک کمال التفاتی و حسن نظریدر بکا بوشرفی و یروب مقبول
 عالم ایلین و الا بنم ذامده بو اوصافه و احواله استحقاق بوقدر (حضرت
 شیخ کسر نفس ایدوب تواضع و تنزل بیورمش و الا شیخک عظمته
 بو کتاب شاهد عدلدر قدس الله روحه * اللهم متع المسلمين بطول حياته *
 یارب سن مسلمانلری ابو بکرک عمری و حیاتی اوز نلغی سببیله فائده لندر
 (زیر اعدادلدر و خلق انک ظل جاننده آسوده حال و مر فیه البالدر * و ضاعف
 ثواب جیله و حسناته) دخی یارب ابو بکرک خیرات حسنه سنک و فعل
 جیلنک ثوابنی قت قت ایله * و ارفع درجه اودانه و ولاته * دخی یارب
 حکامنک و احباب سنک دولت و سعادتلری مرتبدرینی رفع ایله * و دمر
 علی اعدانه و شناته * دخی یارب دشمنلرینی و اکا بعض ایدنلری * بماتلی
 فی القرآن من آیاته * یارب مذکور دعا لری قبول ایله شول قرآنده اوقنان
 آیتلر حقیچون * اللهم آمن بلده و احفظ ولده * یارب شهرنی خراب اولمقدن
 امین ایله و کندوبی امن و امانده حفظ ایله (دخی سعد نام اوغلنی ده بلاردن
 صقله * نظم * لقد سعد الدنیا به دام سعده * و ایده المولی بالویة النصر *
 خدا حقیچون تحقیق دنیا سعادت و عزت بولدی ابو بکر سببیله سعادت
 و سعدی دائم و باقی اولسون (دخی خدا ابو بکرکی نصرت و ظفر سنجقلریله
 مؤید و محکم ایلسون هرزه به کیم) لوا اچوب عسکر چکرسه خدا ظهیر
 و ناصری اولسون * کذلک تنشالینة هو عرقها * و حسن نبات الارض
 من کرم البذر * ینه ابو بکر کی برنهال تازه بوی چکوب اوزامه در یعنی
 کندینه مناسب و مشابه براوغلی بیویوب یتشمه ده در که ابو بکر انک اصلی
 و کویدر (مصراع ثانی بی ارسال مثل ایدوب بیورر یردن بتن اوتک
 ایلوی و کوزلولوی خود تخم ایلکنندندر * ایزد تعالی و تقدس خطه پاک
 شیرازرا بهیبت حاکمان عادلان و همت عالمان عامل تازمان قیامت در امان
 سلامت نکه دارد * خدای تعالی و تقدس شیرازک پاک ستورینی عادل حاکم
 هیبتیه و عملیه عامل عالم هستله قیامت زمانه دک امن و سلامتده جفظ
 ایلیه * قطعه * ندانی که من در اقالیم غربت * چرا روز کاری بکردم
 دزنکی * بیلز میسین که بن غربت لرنده نیچون بر زمان مکث
 ایلدم یعنی اکلندم * برون رقم از نسک ترکان که دیدم * جهان

درهم افتاده چون موی زنی * شهر شیرازدن طشره کتدم اتراک
 جوروظلمندن که (کورددم جهان خلی خلی برینه دوشمش یعنی قرش مورش
 اولش زنی صاچی کبی * همه ادعی زاده بودند لیکن * چوکر
 کان بخون خواری تیز چنکی * مذکور عسکر تاتار هب اولاد ادم ایدی
 اماقان ایچچیلکده قوردلر کبی کسکین طرفلی ایدی لر * درون مردمی
 چون ملک نیک محضر * برون لشکری چون هر بران جنکی * اول زمانده
 شهرک ایچروسی فرشته کبی ابو خوبلی و نیک سیرت مردم ایدی و شهرک
 طشره سنده تاتار عسکری صواش ارسلانلری کبی ایدی * چوباز آمدن
 کشور آسوده دیدم * پلنگان رها کرده خوی پلنگی (چونکه اقلیم غرب بدن
 کر و شیرازه کتدم مملکت شیرازی آسوده حال و مرفه البال کورددم پلنگلر
 پلنگلک خلق و خوینی ترک ایلش * چنان بود در عهد اول که دیدم * جهان
 پرزاشوب و تشویش و تنگی * بیان ایدوب دیر اول زمان اولده که کورددم
 انجلیبن ایدی جهان (یعنی جهان طو بطا و فتنه و اشوب و بلا و مصیبت ایدی
 * چنن شده در ایام سلطان عادل * اتابک ابو بکر سعدبن زنی * اما سلطان
 عادلک زماننده جهان زیاده خوب اولدی که اول سلطان عادل اتابک ابو بکر
 سعدبن زنی در * قطعه * اقلیم پارس راغم از اسب دهر نیست * تا بر سرش
 بود چو تویی سایه خدا * پارس اقلیمه غم بوق دهرک فتنه سندن
 مادامکه الک باشی اوزرنده سنک کبی سایه خدا اوله * امر و زبکس نشان
 ندهد در بسیط خاک * مانند استان درت مامن رضا * ریوزنده بوکون
 کسه نشان و رمز سنک قبولک ایشکنه بکر رضایله امین اولاجق پر
 * برست پاس خاطر بیچارگان و شکر * بر ما و بر خدای جهان آفرین
 جزا * (سنک اوزریکه بیچاره لک خاطرین رعایت و صیانت ایلک لازمدر
 و بورعایت و صیانتک ایچون سکا شکر ایلک بزم اوزریزه واجبدر دخی
 خلاق عالمه لایق و سزا وارددر سنک فقرا و بیچاره ایلدی بک رفق
 و عدالتک ایچون ثواب و عوض و یرمک حاصلی هم بزه عدالت و فقرا و بیچاره
 مرحتک ایچون سکا و خدایه شکر لازمدر * یارب زباده فتنه نکه دار خاک پارس
 * چند آنکه خاک را بود و باد را بقا * یا الله پارس ترا بنی فتنه یلمندن یعنی فتنه دن
 حفظ و صیانت ایله اولقدر که کره خاک و هواک بقاسی اوله * سبب
 تألیف کتاب * یکشب تأمل ایام گذشته می کردم و بر عزتلف کرده تا سفا می

خوردم و سنک سراجة دل را بالماس اب دیده می سقیم و این بیتها مناسب
 حال خود می گفتم * بر کیمه یکمیش ایامی فکر و ملاحظه ایلردم دخی
 تلف و ضایع ایلدیکم عمره غصه یردم دخی کوکل خانه سنک طاشنی الماس
 کبی آب چشمه دلردم و بولکلجک بیتلری کندم حاله مناسب و موافق
 سو یردم * مشوی * هر دم از عمر میرود نفسی (چون نکدی کنم نمائد بسی
 * هر ان و هر زمان عمر مدن بر نفس کیدر چونکه بقیه عمره نظر ایدم کوردم
 چوق قالدی * ای که پنجاه رفت و در خوابی * مکر این پنج روز دریایی *
 ای اول کیمسه که عمر کدن اللی یاش کندی دخی سن خواب غفلته سین
 (مکر بوبش کونده اخرتکه لازم اولان اسبابی تدارک ایلنه سین یعنی عمرک
 چوغنی کیدوب ازی قالدی * نخل انکس کدرفت و کار نساخت * کوس
 رحلت زدند و بار نساخت * اول کیمسه که دنیان کندی وایشنی دوزمندی
 (کوس رحلتی و ارتحالی چالدیلر (و یوکنی و یاپنی دوزمندی (پس
 بویله کیمسه شرمنده اولسون * خواب نوشین بامداد رحیل * باز دارد
 پیاده راز سیل * ارتحال صباحک (یعنی کوچ ایتسینک طاتلو او یقوی
 پیاده بی یولدن مانعدر (یعنی بوله کتمه دن آلیقور * هر که آمد عمارتی
 نوساخت * رفت و منزل بدیکری پرداخت * هر کیمسه که دنیاه کلدی
 (بریکی بنا یلدی (و برجدید عمارت پیدا ایلدی (اول باقی آخرته نقل
 ایدوب یلدیغی عمارتی غیریه یلدی * وان دکر نخت همچینن هوسی
 * و این عمارت بسر نبرد کسی * اولکی باینسک عمارته کلر ده ائک کبی
 هوس بشوردی (یعنی اولده مقتضای طبعی اوزرد بعضی برینه بنا الحاق
 ایلدی (اما بو عمارتی هیچ برکسه نهایته و پایانه ایلتمدی * یارنا پادار
 دوست مدار * دوستی رانشاید این غدار * (ثابت و باقی اولمیان
 یاری دوست دوتمه (زیرا بود نیاغداری دوستلغه لایق دکل * نیک
 و بد چون همی بیاید مرد * خنک ان کس که کوی نیکی برد * چونکه
 انسانک نیک بختی و بدبختی اولیسردر دولتو سعادتلو اول کیمسه در که
 ایلک طوخی دنیا میدانندن ایلندی * برک عیشی بکورخویش فرست
 * کس نیار دز پسر ز پیش فرست * حیات ابدی راغنی قبر بکه کوندر زیر
 کیمسه سندن صکره کتورمز سن ایلریدن کوندر * عمر بزفست آفتاب تموز *
 اندکی ماند و خواجه غره هنوز * عمر انسان و حیوان قاردر (یعنی تیر کچمکده

قار کبی در (تیز آریه ده تموز آینه ک کنشی برف عمر دن از اجق قودی
 حال بو که خواجه دخی غافلدر یعنی آفتاب تموز قاری نیجه که تیز آریه درسه
 مرور ایام و از منہ عمری انجاین از الدر و اکسلدر * ای تھی دست رفته در بازار
 * ترسمت پرباوری دستار * ای بازاره الی بوش کتمش قورقارم که دستمالکی
 طولو کتور من سین * هر که مز روع خود بخورد خوبد * وقت
 خرمنش خوشه باید چید * هر کیسه که کندینک اکینی چکله بیدی
 یعنی فصیل ایکن بیدی اول کیسه خرمن زمانده باشق دیوشردک کرک
 * پند سعدی بکوش جان بشنو (ره چینیست مردباش برو * سعدینک
 پندی جان قولغیله ایشت یول بونجیلین در) (ار اول کیت * بعد از تامل این
 معنی مصلحت ان دیدم که در نشیمن عزلت نشیمن و دامن صحبت فراخود
 چینم و دفتر از کتفهای پریشان بشویم و من بعد پریشان نکوم * مذکور
 معنایی تامل ابتدا کد نصکره مصلحت انی کورد مکه عزلت اوتوراغنده اوتورام
 و صحبت اتکنی کندومه دیوشورم و دفترز بانی پریشان کلماتن یوم و من بعد
 پریشان سو بلعیم (بیت) زبان بریده بکنی نشسته صم بکم * به از کسی که
 نباشد ز بانس اندر حکم * دلی کسک ربو جقده اوتوش صاغر لر و دل سزلر بکدر
 بر کیسه دن که دلی کندی حکمنده اولیه * تابکی از دوستان که در کجاوه
 انیس من بودی و در حجره جلیس من برسم قدیم از در در آمد چندان که نشاط
 و ملاحظت کرد و بساط مداعت کسرتد جوایش نکتم و سپراز زانوی بعد
 برنکرتم رنجیده نکه کرد و کفت * حلقدن منقطع اولوب ربو جق اختیار
 ایلدم اول وقتہ دک که دوستلردن بریسی حج یولنده بمله محقه دش اولوردی
 و دیار غربته هم حجره و همنشینم ایدی (یعنی بی تکلف لایالی قپودن ایچرو
 کیردی اولقدر سرور و شادماناق ایلدی و شطارت و مباسطت کوسرتدی
 و یانمه کلد کجه بلا تکلف مصاحبه مأنوس ایدی بو قدر احوال که ایلدی اصلا
 اکا جواب و برمدم و باشمی زانوی مراقبه دن قالدرمدم بوبله اولیچق بکا
 انجنوب نظر ایلدی و دیدی * قطعه * کنوت که امکان کتار هست * بکوا ی برادر
 بلطف و خوشی * شمدی که سنک کلامه و تکلمه قدر تک و طاقتک وارد
 (امدی ای برادر لطف و احسان ایله تکلمه و نطقه کل * که فردا چوپیک
 اجل در رسد * بحکم ضرورت زبان در کشی * زیر یارن که اجل بیکی
 ابریشه یعنی موت و هوت که متعین اوله بالضروره دلکی نکلمدن چکر سن

* یکی از متعلقان منش بر حسب واقعه مطلع گردانید که فلان عزم کرده است و نیت جزم که بقیه عمر در دنیا معتکف نشیند و خاموشی کز بند تو نیز اگر توانی سرخویش کبر و راه مجانبت پیش گفتا بعزت عظیم و صحبت قدیم که دم بر نیارم و قدم بر ندارم امگر آنکه که سخن بگفته شود بر عادت مألوف و طریق معروف که آزردن دوستان جهلست و کفارت یمین سهل * بنی متعلق مردن بریسی یار قدیمی اصل قضیه و مقدار واقعه به مطلع ایلدی که شیخ قصد عزیمت ایلش در دخی عمرک باقیسنی دنیا به معتکف اوتوره وصمت و سکوت اختیار ایلده سنده اگر قادر ایسک باشک قیدنی کور (و خلقدن انقطاع و عزت ایدوب تباعد و تجنب طریقی او کو که طوت دیدی) عظیم خدائک عزتی حقیچون و شیخله واقع اولان صحبت قدیم حقیچون که ارام ایلزم و بر نفس المزم و بر ادم ایدوب بوندن کترم الا اول وقت که سوز سو بیلنله عادت مألوف و معهود و طریق معروف و معلوم اوزره زیر دوستلری انجتمک و یادوستلرک انجتمه سی جهلدر و یمین ایلدیسه کفارتی سهلدر * و خلاف راه صوابست و عکس رأی اولی الباب ذوالفقار علی در نیام و زبان سعیدی در کام * دخی صواب بو اینک خلا فیدر و ارباب عقولک عکسی حضرت امام علینک ذوالفقاری قیننده اولوق زیرا امام علی حضرتی سل سیف ایلسه بو قدر غزوات ایدوب اندن آثار عجیبه و اخبار غریبه که نقل اولتور وجود بولزدی (شیخک دخی لسانی دماغنده قالوب صامت و ساکت اولسه بو قدر معارف و مرایا مسطور اولیوب مستور قالوردی * قطعه * زبان در دهان ای خردمند چیست * کلید در کنج صاحب هنر * ای خردمند اغزده دل ندر بو سؤالدر (صاحب هنرک خزینه سی قبوسنک کایدی * چودر بسته باشد چه داند کسی * که جوهر فروشت یابنور * چونکه صاحب هنرک خزینه سی قبوسی بغلو اوله کیسه نه بیلور که مذکور صاحب هنر جوهر صائیجی میدر بو خسد چر چیمی (پس هر کسک علمی و معرفتی کلامندن معلومدر * قطعه * اگر چه پیش خردمند خامشی ادبست * بوقت مصلحت آن به که در سخن کوشی * اگر چه عاقل قنده و اوکنده اپسم اولوق ادبدر اما مصلحت وقتنده اول بکدر که سوزه چالشه سین دو چیز طیره عقلست دم فرو بستن * بوقت گفتن و گفتن بوقت خاموشی * ایکی نسنه عقلک غضبنه و ببحضور لغنه

سبب در (بریسی تکلم لازم اولد قسده سکوت ایدوب خاموش اولوق
) و بریسی ساکت و خاموش اولاجق وقتده تکلم ایلك * فی الجملة زبان
 از مکالمه اودر کشیدن فوت نداشتیم و روی از محاوره او کردانیدن مروت
 ندانستم که یار موافق بود و محب صادق (حاصل کلام یار قدیمه سویلشمین دیلی
 چکمه قوت طوتمادم) یعنی انکله مکالمه دن ساکت اولوب سویلشمامکه قادر
 اولمدم (دخی انکله مصاحبت ایلکدن یوزوم دوندرمکه مروت بیلدم
 * بیت چو جنک آوزی با کسی برستیز * که ازوی کزیرت بود با کریز * چونکه
 جنک آورسین یعنی صواش ار بسین والکدن بلج و عنناد وجدال کلور
 برنوع کسه ایله بلج و عنناد وجدال ایله که اندن احتیاج سزلکک
 و ضرورت سزلکک اوله. * بحکم ضرورت سخن کفیم و فرج کنان
 بیرون رفتیم * وقتا کیم بالضروره انکله مکالمه به و محاوره به کلدک و سیرایدرك
 طاشره باغلو و باغچه در جائنسه کتدک * در فصل ربیع که صولت
 برد آرمیده بود و او ان دولت و در رسیده * طاشره کتدی بکر زمان ربیع
 فصلته ایدی که شدت سرما ساکن اولمش و کلک دولتی وقتی ایشمشیدی
 * پیراهن برک بردرختان * چون جامه عیدنیک بختان * بهاری توصیف
 ایدوب بیورر اعجاز اوزره بیراق کولکلکی ارباب دولتک بیرام لباسی کی ایدی
 * قطعه * اول ارد بهشت ماه جلالی * بلبل کوینده در منار غضبان *
 یار قدیمه سیره چقد یغیر زمان جلال الدینه منسوب ارد بهشت ماهک
 اولیدی بدقلر منبرلنده بلبل کوینده ایدی * برکل سرخ از نم اوفتاده لالی
 * هم چو عرق بر عذار شاهد غضبان * قرمزی کلک اوزرینه چه دن
 انجور دوشمش ایدی خشمینک محبوبک عذارینه در دوشدوکی کبی
 * شب را بوستان یکی از دوستان اتفاق میت افتاد * کیجه یعنی سیره چقد یغیر
 کونک کیجه سی دوستلردن برینک بوستاننده اتفاق کجه لمک واقع
 اولدی * موضعی خوش و خرم و درختان دلکش درهم * کجه لدیکمن
 بوستانک بهض بری چایر و چمن و آب روان ایله مشرف و مزین ایدی
 * کفتی که خرده مینابر خاکش ریخته و عقد ثریا از تارکش دراویخته *
 اگر سن اول موضعی و درختانی کور بدک دیرایدک که اول موضعک خای اوزره
 بشیل صرچه اوواغی دوکلمش و اول درختانک دپه سندن اولکر دیزیسی
 و بوغغنی اصلش * قطعه * روضه ماء نهرها سلسال * دو حه سجع طبرها

موزون * روضه موضع خوشدن عبارت درود و حه در ختان دلکشیدن (امدی
 اول موضع برمر غزار ایدیکه ایرمغذک صوبی خفیف و سکیچی ایدی
 * ان پراز لاله‌های رنگارنگ * وین پراز میوه‌های کونا کون * اول
 روضه رنگارنگ لاله‌ردن مملو ایدی و اول دوحه بالقوه دورلود و رلو
 میوه‌ردن طوطا و ایدی * باد در سایه درختانش * کسترانیده فرش
 بو قلمون (اول بوستانک و یا اول میوه‌نک انجلیری سایه سنده بادبو قلمون
 شکل فرش دوشه مش تقریر اولان وجه اوزره * بامدادان که خاطر بار
 امدن بر رأی نشستن غالب امد * بو کون باغچه ده او تورالمی یو خسه
 شهره کیده لمی اورته سنده مترد اولدم عاقبت کتمک فکری او تورمق
 فکری اوزره غالب کلدی * دیدمش دامنی گل وریحان و سنبل و ضمیران
 فراهم آورده و عزیمت شهر کرده * کوردمکه براتک انواع شکوفه جمع
 ایلمش و شهره کتمکی قصد ایلمش * کفتم کل بوستان را چنانکه دانی
 بقای نباشد و عهد کستان را وفائی نه و حکما گفته اند هر چه نباید دل بستگی
 را شاید دیدم (بوستان کلینک شویلمکه بلورسین بقاسی اولماز سریع
 الزوالدر) و کستان زمانکده و فاسی اولماز (یعنی عقلا دیشلردر هر نسنه
 که پایدار دکل کوکل بغلغه لایق دکل) کفتاپس طریق چیست * بن بویه
 دیچک دوست دیدی (پس طریق ندر) یعنی * کفتم برای نزهت
 ناظران و فسحت خاطران کتاب کستان توانم تصنیف کردن که باد خزان
 را بر ورق اودست تطاول نباشد و کردش زمان عیش ربیعش را بطیش
 خریف مبدل نکند * دیدمکه ناظر لک و اهل مطالعه‌نک سروری و شاد
 لعیچون دخی قاریلرک خاطر لینه انشاده و معرفنده و سعت و یرمک ایچون
 (کستان کتابنی تصنیف ایلمکه قادرم که خزان یلینک انک یراغنه تعدی
 و تجاوز الی اولیه دخی زمانک و فصولک تعاقب و توالیسی انک بهاری ذوق
 و صفاسنی خزان فصلنک خفته تبدیل ایده میه * منوی * بچه کار آیدت
 زکل طبق * از کستان من بیرورقی * سنک نه ایشیکه کلور یعنی نه کار بیکه
 یارار بر طبق کل (بنم کتاب کستان امدن بر کاغد مقداری خاطر بیکه آل
 یعنی حفظ ایله که بیک کل طبقدن انقدر * کل همین روز پنج و شش
 باشد * وین کستان همیشه خوش باشد * زیرا کل بش الی کون اولور
 انجق سریع الزوال و قصیر عمر در اما کستان دائما و ترازه و لطیفدر حالی که

من این سخن بکفتم دامن کل بر یخت و در دامنم او یخت که الکریم اذا
 وعدوفا * همان که بن یار قدیمی کلدن منع ایوب کتاب کستانی تصنیفه
 قدرت اظهار ایلم کانه که تألیفنه وعده ایلمش اولدم الکریم اذا وعد وفا
 بیورر * فصلی دودران چند روز اتفاق در بیاض افتاد * برایکی فصل اول
 بر قاج کونده اتفاق بیاضه دوشدی یعنی مخریر اولدی * در حسن
 معاشرت و اداب محاورت * فصل اول خلقه حسن زند کانه بی واسلوب
 اختلاطی و قانون مصاحبتی بلدرر و اینکجی فصل اداب مصاحبت و مکالمه بی
 و طریق محاوره و محادثه بی بلدرر * در لباسی که متکلم از بارکاید و مترسلا
 نرا بلاغت افزاید * مذکور ایکی فصل بر لباسه واقع اولدیکه منکلمان
 فارسینک ایشنه کلور و طالب فرس اولنلره مهمدر واهل ترسل وانشانک
 بلاغت و کالنی زیاده ایدر * فی الجمله از کل بوستان بقیتی موجود بود که
 کتاب کستان بعون الملائک الثمان تمام شد * حاصل کلام بوستان کلندن
 دخی بقیه موجود ایدی که کتاب کستان ملک منان عونیه تمام اولدی
 و تمام انکه که شود بحقیقت که پسندیده ایدر بارکاه شاه جهان پناه *
 اما کتاب کستان حقیقله او اوقت تمام اولور که مقبول کله جهانی
 صغندر یجی پادشاه در کاهنده (سایه کرد کار * و پرتولطف پرورد کار *
 سایه خدا و خدائک لطفی پرتویدر * ذخیر زمان زمانک ذخیره سیدر یعنی
 خلقک سبب حیاتی و باعث معاشی و وسیله نظام و انتظامی * و کهدف آمان *
 یعنی خلق اکا پناه ایلمتکله نواب روز کاردن و مکاید دهر دن امن و امان
 بو اور * المؤید من السماء * یعنی سمدن تأیید و نصرت و ظفر بولمشدر سمایه
 اسناد مجازیدر * المنصور علی الاعداء دوشمنلری اوزره نصرت و ظفر بولمشدر
 * عضد الدولة القاهرة * حاصلی دشمنلری قهر و هلاک ایدجی دولتک
 بازوسی یعنی معینی و ظهیریدر که دولت و سلطنت انکاه مستحکمدر * سراج
 المله الباهره * فجن نوری کواکب نورینه غالب اولسه * جمال الانام *
 خلق عالمک حسن حاللری و رونق کارلری انک وجود پر جودیلهدر * مفخر
 الاسلام * اهل اسلامک فخر ایدجکری * سعد بن اتابک اعظم ابو بکرک
 اوغلی سعددر (اتابک اعظم دن مراد ابو بکردر * شاهنشاه المعظم * ملک
 الملوک المعظم * مالک رقاب الامم * یعنی جمیع خلائقک بیونلرینه مالکدر
 * مولی ملوک العرب و العجم * (یعنی عرب و عجم پادشاهلرینک افتد سیدر

* سلطان البر والبحر * برو برك پادشاه بدر * وارث ملك سليمان *
 ملك سليمان سیرازدر * مظفر الدين * ابوبكر * بن سعد * ادام الله
 تعالى اقبالهما * الله تعالى ابوبكر ك اوغلي سعدك دولت ورفعتلر بنی دأم
 ایلسون * وجعل الی كل خیر ما لهما * دخی الله تعالى هر خیره قلسون
 مرجع و ما بلر بنی * و بكر شمه لطف خداوندی مطالعه فرماید * كتاب
 كلستان حقیقه اولوقت تمام اولور که شاهزاده سعدك در کاهنده مقبول
 و معزز واقع اوله و کندینك شاهانه لطفی کر شمه سیله و نظر عاطفته حاصلی
 کونسه چشمه انفات ایدوب مطالعه بیوره * قطعه * کر التفات خداوندیش
 بیار آید * نكار خانه چینی و نقش ارز نکست * اگر کتاب كلستان شاهزاده
 عالیشانك نظر شاهانه سی مرین ایدوب وزیر التفاتیه و عین عنایتیه منظوری
 اولور سه نكار خانه چین کبی مشهور و نقوش مانی کبی تمام عالمه مسلم
 و مقبول اولور * امید هست که روی ملال در نکشد * ازین سخن که كلستان
 نه جای دل نکست * امید وارد در که شاهزاده بو کتابه نظر و مطالعه
 سندن بخصور اولوب بوزین بوز ترمیه یعنی ملالت و سامت کوسترمیه
 بوسوزدن و بوسیدن که كلستان کتابی و یا بوستان کتابی طارلق
 کوستره جک و ملالت و بخصور لقی بری دکل بلکه فرح فزادر
 علی الخصوص که دیباجه همایونش * بنام سعد ابی بکر سعد بن زکریاست *
 خصوصا که مبارک دیباجه سی سعد ابی بکر نامنه در که اول ابوبکر
 بن سعد بن زکری در * ذکر امیر کبیر فخر الدین ابوبکر بن ابی نصر * بو ذکر
 کتاب اوائلنده ذکر محامد کبی اعرابه ایکی وجهه تحمیلدر تأمل در
 * دیگر عروس فکر من ازین جمالی سر بر نیار دودیده یأس از پشت پای خجالت
 بر ندارد * دخی بنم فکر کلی کوز لسز لکدن باش فالدرمز و دخی فکر
 کلی امید سزک کوز بنی اوتوق ایاغی ارقاسندن باشین فالدرمز و در زمره
 صاحب جلالن مجلی نشود مگر آنکه که مجلی گردد * دخی بنم عروس
 فکر صاحب جلالر زمره سنده عرض جمال ایدوب مجلی اولماز مگر
 اولوقت که متزین و مجلی اوله بزبور قبول امیر کبیر * امیر کبیرک زیور
 قبولیه * عالم عادل * مؤید * خدادن قوت پواش * مظفر * یعنی غالب
 و منصور علی الاعداء * ظهیر سر بر سلطنت * تحت سلطنتک یعنی دیکدر
 * مشیر تدبیر مملکت * یعنی امور سلطنت و تدبیر مملکت آنک رأی و تدبیرینه
 منوط و مفوضدر * کھف الفقراء * جای پناه فقرا دیکدر * ملا زالغربا

غربتک و فقرتک ملتجاسیدر * مرئی الفضلاء * یعنی علما و فضلا بی تربیت
 ایدوب احوال معاشری و انتظام حالریله مقید اولوجیدر * محب الاتقیاء *
 متقیبری سویجی افتخار آل فارس اقلیم شیرازک خلقی انک وجودیله افتخار ایدر
 مین الملک مملکت و سلطنتک معین و ناصر یدر * ملک الخواص * ارکان دولت
 و اعیان سلطنته حکمی جاری و هر برینه امری نافذ * فخر الدوله و الدین *
 یعنی اصحاب دین و ارباب دولت انک وجودیله افتخار ایدر * غیث الاسلام
 و المسلمین * اهل اسلامک و مسلمینک ناصر و یاورى و معین و ظهیر یدر *
 عمده الملوک و السلاطین * یعنی ملوک و سلاطین انک رأى و تدبیرینه اعتماد
 ایدوب اکا و اتقردر * ابوبکر بن ابی نصر * اطال الله عمره * الله تعالی
 عمرینی اوزون ایلسون * و اجل قدره * الله تعالی قدرنی معظم * و شرح
 صدره * یعنی خدا قلبنی منشرح و مسرور و سینته سنی علم لدنیله پر نور ایلسون
 * و ضاعف اجره * الله تعالی خیرات و حسناتی قت قت ایلسون * که
 ممدوح اکا بر آفاقت * یعنی اطراف عالم اکا برینک ممدوحیدر و مجمع
 مکارم اخلاق یعنی کوزل خوبلر جمعیدر * بیت * هر که در سایه
 عنایت اوست * کنهش طاعتست و دشمن دوست * هر کیمسه که وزیرک
 سایه عنایتنده و ظل جایبنده اولوب لطفنه مظهر اوله حسن التفاتی و بمن
 نظری سبیله خلق عالمک کوززنده هر عیبی هنر و کمال و هر نقصانی شمس بی
 زوالدر دشمنار قتنده و نظرنده محبوب سالم عن العیوب اولور * برهر یکی
 از سائبندکان و حواشی خدمتی متعینست * سلاطین و وزرا و اکابر ناسک
 در کاهلرنده جمیع قوللرک و خدمتکارلرک اوزرلرینه بر خدمت معیندر که
 اگر در ادای آن برخی تهاون و تکاسل روادارنده رابنده در معرض خطاب
 ایند و محل عتاب * اگر اول تعیین اولسان خدمتی ادا ایلمده بر مقدار تهاون
 و تکاسلی جائز طوتارلر البته معرض خطابه و محل عتابه کلورل * مکر برین
 طائفه درویشان که شکر نعمت بزرگان واجبست برایشان و ذکر جلیل
 و دعای خیر * ابودر ویشلر طائفه سی اوزره اکارک نعمته شکر ایلمک انلرک
 اوزرینه واجبدر ولی نعمتک انعام و احسانلرینه شکر و سپاس و ذکر جلیل
 و دعای خیر در وادای چنین خدمتی در غیبت اولیرست که در حضور که
 این بتصنع نزدیکست و ان از تکلف دور و باجابت مقرون * درویشلر

اوزرینه واجب اولان خدمتک اداسی حضورده اولمقدن ایسه غیبتده اولوق اولادر (زیرا بالماوجه اولان دعا ریا به قریبدر اما اول غائبانه اولان دعا تکلفدن بعیددر دخی غائبانه اولان دعا و ثنا اجابت وقبوله موصول ومقروندر

* قطعه * پشت دوتای فلک راست شد از خرمی * تا چو تو فرزند زاد مادر ایام را * فلکک ایکی قات ارقه سی طوغرلدی ایام اناسنک سنک کبی اوغلی طوغالدن برو * حکمت محضست اگر لطف جهان آفرین * خاص کند بنده مصلحت عام را * خدای جهان آفرینک لطف واحسانی اگر بر بنده سنی عامه ناسک مصالح ولوازمی وامور ومهماتنی کورمک ایچون تخصیص وتعیین ایدرسه محض حکمت وکالی قدرتدر * دولت جاوید یافت هر که نکونام زیست کز عقیقش ذکر خیر زنده کند نام را * هر کیسه که دنیاده ایو اد چقاردی ابدی دولت وسعادت بولدی (زیرا انک اردندن یعنی آخرته رحلت ایلدی کند نصکره ذکر خیر و یاد جمیل نامنی احیا ایدر وصف ترا کر کند ورزه کند اهل فضل * حاجت مشاطه نیست روی دلارام را * اهل فضل وکال سنک وصفکی کر کسه ایلده لرو کر کسه ایلده لرو سکانسبت بر ابردر (زیرا روی دلارامک مشاطه به احتیاجی یوقدر * عذر تقصیر خدمت وموجب اختیار عزت * خدمت وزیرده واقع اولان تقصیرک عذری وعزالت اختیار ایلسنک سببی بیان ایدر * تقصیر وتقاعدی که در مواظبت خدمت بارگاه خداوندی می رود * تقصیر وتقاعد که وزیرک بارگاهنک خدمتی ملازمتمده اولور یعنی مجلسرینه ملازمت ایلدی کمک اصلی * بنا بر آنست که طائفه حکمای هند در فضائل بزر جهر سخن می کفند * اکامینی در که هند حکمائی طائفه سی بزر جهرک فضیلت وکال خصوصنده سوز سوبیلدیلر * آخر جزین عیبش ند آنستند که در سخن کفتن بطیست * یعنی درنک بسیاری کند * عاقبت حکماء هند بزر جهرک بوندن غیری عینی اکلدیلر که سوز سوبیلده کبدر (یعنی ادای مرادده چوق اکلنور * مستمع بسی منتظر باید بود تا وی تقریر سخن کند * مستمع اولان کیسنه چوق منتظر اولوق کرک تا کیم اول سوزینی تقریر ایلده ومرا دینی ادا ایده بزر جهر بشنید و کفت اندیشه کردن که چه کویم به از پشیمانی خوردن که چرا کفتم * بزر جهر قول حکمائی ایشندی و دیدی نه سوبلیم دیو فکر ایلمک و فکر سز بر نامعقول سوز صادر اولوب نیچون بویله سوبلدم دیو پشیمان

اولمقدن تفکر یکدر * مشنوی * سخندان پرورده پیر کهن * بپند یشدانکه
 بگوید سخن * سوز بلجی مربی اسکی پیر فکر ایدر اندن صکره * سوز سویار
 مزین بی تأمل بکفتار دم نکو کوی ورد بر کوی چه غم ملاحظه سوز و تأمل سز
 کلامه نقش اورمه (یعنی فکر سز سوز سویله ایوسویله اگر کج سویلرسک
 نه غم بپندیش وانکه بر اور نفس * وزان پیش بس کن که گوید بس *
 اول فکر ایله اندن صکره نفس چقار (یعنی اندن صکره تکلم ایله وسکا
 سامع اولتر بتر سویله دک دیزدن اول سن یتر ایله یعنی سن ساکت وخاموش
 اول * بنطق آدمی بهترست از دواب * دواب از توبه کرنکوی صواب *
 نوع انسان سائر حیواناتدن نطقله یکر کدر (پس اگر صواب وخیری
 سویلرسک حیوانات ستمدن یکدر * فکیف در نظر اعیان خداوندی
 عز نصره که مجمع اهل دلست و هرگز علمای متبحر * یعنی هر پرده سوزی
 اندیشه ایله سویلک کرک (خصوصاً وزیرک اعیانی وار کانی نظرنده الله
 تعالی نصرتی معزز و مکرم ایلسون انجیلین وزیر که اهل دل عارفان مجیدر
 یعنی علماء و فضلالی را سخ و کامل مر کزیدر * اگر در سیاق سخن دلیری
 کنم شوخی کرده باشم * وزیر مذکورک مجلسنده اگر سوق کلامه اظهار
 جرات ایدوب بهادرک ایدرسم کستا خلق ایلمش اولورم * وبضاعت
 مزجات بحضرت عزیز آورده * قلیل بهالی متاعی حضرت عزیزه کتورمش
 اولورم * وشبهه در بازار جوهر یان جوی نیارد * برنج بونجق جوهر فروشلر
 بازارنده برار چه قیمت کتورمز * و چراغ پیش آفتاب پرتوی ندارد *
 چراغ دخی آفتاب قتمده پرتو طومنز * و مناره بلند در دامن کوه الوند
 پست نماید * دخی بلند مناره کوه الوند اتکننده الحلق کورینور * مشنوی *
 هر که کردن بدعوی افزاد * دشمن از هر طرف بدو تارد * هر کس که
 دعوی بوینی بوجلده یعنی تکبرک و تحبرک ایلیه (هر جانبیدن دشمن اکا
 هجوم ایلر * سعدی افتاده ایست آزاده * کس نیاید بچنک
 افتاده * سعدی برچنک وجدالدن و معارضه و مناقضه دن آزاده
 و سالم بردوشکون در دمندر * اول اندیشه و انکهی کفتار * پای بست
 امدست پس دیوار * کشی به اول فکر و تأمل کرک اندن صکره کلامه
 شروع و تکلمه و نطقه مباشرت کرک زیرا بناده اول تمل اندن صکره دیوار
 کلش * نخل بندم ولی نه در بوستان * شاهد من ولی نه در کنعان *